

K počátku českých baptistů

~~ Jan Bistranin ~~

V roce 1834 byl v Hamburgu ustaven první sbor baptistů v kontinentální Evropě. Jeho zakladatel Johann Gerhard Oncken se svými spolupracovníky v následujících letech rozvinuli neuvěřitelnou misijní činnost, jejímž výsledkem byl vznik téměř 300 baptistických sborů od Německa přes Skandinávii, Rusko až po Balkán. Jedním z nich je i sbor ve Vídni.

Zde se objevují první baptisté v roce 1847. Jejich situace není lehká. Po bouřlivém roce 1848 jsou vystaveni represím státní moci a až po dvaceti letech, v roce 1869, zase za spoluúčasti Onckena, mohou ustavit oficiálně svůj sbor.

Ze spisku Václava Hendricha "Počátek historie baptistů čili u víře pokřtěných křesťanů v Čechách" víme, že 23.11.1874 byly ve Vídni na vyznání víry pokřtěny Češky Amálie Kejřová (pozdější manželka A.Meereise) a paní Rottmayerová.

Vídeň tehdy byla druhým největším "českým" městem, hned po Praze. Počet Čechů, kteří tu v té době žili, se udává od 150 do 300 tisíc. Přišli za prací, do učení, na studia.... Lze tedy předpokládat, že ve Vídni přišlo do styku s baptisty a s baptistickými zásadami mnohem více Čechů, než jenom ony dvě zmíněné ženy.

Doklad o této skutečnosti přinesl v roce 1875 časopis Evangelické církve reformované "Hlasy ze Siona", kde se v článku "Nové vyznání v Čechách" můžeme dočíst, že jedním z prvních míst působení baptistů v Čechách byl i Turnov. V článku je zajímavé i to, jak jeho autor - reformovaný evangelík - registruje skutečnost vzájemné návaznosti zásad staré Jednoty bratrské a baptistů:

NOVÉ VYZNÁNÍ V ČECHÁCH

Před nějakým časem dali jistí rodičové z Turnova syna svého do učení ve Vídni. Dostal se k mistrovi obuvníkovi, kterýž jest novokřtěnec, a od tohoto získán jest mladík témuž učení, k němuž také přistoupil, dav se znovu pokřtiti. Činnost té společnosti jest veliká, neboť od toho času syn častokrát dojížděl domů k rodičům a s ním obyčejně také někteří z té společnosti. Rozšířili v Turnově něco Písma svatého a podařilo se jim získati své společnosti tetičku onoho mladíka. Zatím tento dosáhl věku dospělého a jakmile se ožení, hodlá se v brzce již přestěhovati ke svým rodičům do Turnova.

Zásady novokřtěnců těchto jsou přede vším upřímná pobožnost, tak že nepřestávají na pouhém slyšení slova Božího, ale chtějí býti také činitelé slova a vytýkají i naší církvi, že má mnoho oudů, kteří nejsou pobožní. Čím se ale lišejí i od pobožných církví evangelických, jsou zásady jejich předně o křtu svatém, že prý nemá býti nikdo křtěn, dokud sám nevyzná svou víru. Dítky své tedy nekřtí, dokud jsou nedospělé a kdo k nim z jiné církve přistoupí, bývá znovu křtěn. Druhý rozdíl jejich od věřících církví evangelických jest, že se odříkají vojenské služby a raději trpí kolikaleté vězení, než by proti přesvědčení svému užívali zbraně ve válce. Pokud vím, panovaly obě tyto zásady i v české Jednotě bratrské v začátcích jejich, avšak brzy se zásad těchto zřekla Jednota naše. Zmíněná společnost náleží bezpochyby k Menonitům, jichž jest více v Německu a mají tito jméno své od jistého kněze katolického, jménem Meno, který se roztroušených a mezi sebou v učení rozštěpených novokřtěnců ujal a uvedl mezi ně jakýsi řád lepší.

Mdlého u víře přijímejte, to jest heslo naše vzhledem k takovýmto odchylkám od vyznání našeho, jen když lidé dle svědomí a upřímně snaží se sloužiti Bohu. Jest to mdlota u víře, že tak mnoho dají si

záležet na křtu, jako by po křtu člověk již byl dokonalý. Trefně o nich řečeno, že oni chtějí ze skutků býti ospravedlněni a ne z víry. A že není člověk velký vzácnější u Boha, patrně ze slov Ježíšových: Nebudete-li jako pacholátka, nevejdete do království Božího. Křest jest pro stvrzení víry lidem vydán od Boha; avšak povinni jsou právě po křtu zachovávat všechno, co Pán Ježíš přikázal apoštolům, tedy učení apoštolské.

Ještě více přičítá se nám dle výslovného učení apoštolského zřikání se zbraně vojenské. „Každá duše vrchností poddána buď“; a vrchnost „ne nadarmo nese meč; Boží zajisté služebník jest.“ (Řím.13.) Vrchnost čili vláda musí míti a užívati v čase potřeby i zbraně, již v případech domácí zpourey, když nestačí pouhý rozkaz. Proč by tedy křesťané nesměli sloužit vládě, jak dalece tato jest „Boží služebník“ ? a proč by nesměl křesťan užít zbraně ve službě vojenské proti zevnitřnímu nepříteli? Vždyť vojsko jest přede vším k obraně země povoláno. Kde ale některá vláda vojska svého ke zlým účelům užívá, za to není odpověden křesťanský voják. Žoldnéřům Jan Křtitel na otázku jejich: „A my což činiti budeme?“ odpověděl: „Žádného neutiskujte, aniž podvodně činite a dosti mějte na svých žoldách.“ Tedy voják chce-li spasen býti, nepotřebuje opustit svůj stav, ale chovat se v něm co křesťan.

Znajíce tyto rozdíly, chceme přec tyto tiché lidi při tom horlivé vyznavače svého přesvědčení ctíti a milovati. Církvi pak naší dávej Bůh požehnání v práci lásky, bychom prokazovali věrnost v tom, což nám jest svěřeno.

Hlas z Siona, ročník XV. číslo 28/1875 strana 115, Kolín 1875

Redakční poznámka: Článek byl prvně publikován na webu baptismus.estranky.cz. Citace tohoto článku v některých studentských pracích pocházejí právě z tohoto webu.